

Sárospataki

Iskusági Közlöny

Főszerkesztő:

Benke Kálmán

Társzerkesztők:

Béky Zoltán, Karászi Dezső, Harsányi László

Felelős szerkesztő:

Horkay László

TARTALOM: A mi életünk. — Györy Kálmán: A diák (Vers.) — Péczely Ödön: Haldoklás — A Sárospataki Rákóczyvár. — Béky Zoltán: Rágalmaznak. (Vers.) — Gulyás József — H. Bathó János: Üzenet jött a pataki várba . . . (Dal.) — Benke Kálmán: Széniori állás a sárospataki főiskolában. (Folyt. köv.) — Senex: Piros tintával . . . — Radványi Sándor: Ibolya. (Vers.) — Szabó Lajos: Fekete Emil. (Nekrolog) — Császár József: Paraszniai Paróchia (Vers.) — mn. — t: Cserkészmunka. — Diákadomák. — Zsiros László: Húsvéti vers. — Egyleti élet. — Hírek. — Szerkesztői üzenetek.

Megjelenik július és augusztus kivételével havonta egyszer.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sárospatak. — Kollégium.

Előfizetés:

Egész évre 4 pengő
Félévre 2 pengő

XLII. évfolyam.

Április hó.

1927.

Most jelent meg:

A Pataki Diákvilág Anekdotalincse

**Komáromi János közreműködésével
szerkesztette Panka Károly dr.**

I. kötet. Kiadja a Sárospataki Diákok Orsz. Szövetsége. 1927. Jóízű adomák, humoros históriák, diákréfák, versek, két hosszabb, a diákéletet ismertető közlemény, számos történelmi adat a kiváló pataki diákokról és tanárokról, a 48-as diákok névsora stb.

A 270 lap terjedelmű kötet bolti ára 75.000 korona;
kapható a főiskola könyvkereskedésében.

Sárospataki
Husági Közlöny

XX

XLII. évfolyam.

Április hó.

1927.

Főszerkesztő:	Társzerkesztők:	Felelős szerkesztő:
Benke Kálmán	Béky Zoltán, Karászi Dezső, Harsányi László	Horkay László

Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában! Ámen.

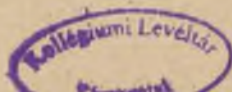
A mi életünk.

Isten megverte a pásztort s elszéledtek a juhok. Az Élet eltávozott a tanítványoktól, egy időre magára hagyta őket. Milyen szomorúak, szárnalmasak Nélküle; mily szembeszőkő a lehangoltság, az élettelenesség hatalma rajtuk. Nagy útat kellett megtenniök, míg aztán a Krisztusban szemlélt élet győzelmet vett bennük s meglátták, hogy az élet nagyobb a halálnál, a bizó, munkába lendülő élet több a lélek kétségbeesésében szemlélődő halálnál.

Az élet mostanában is szörnyű leckét kapott a haláltól. Nem volt elég a világháború végiggázolása az életerős, munkabíró életeken. Ma is közöttünk jár a halál s ifjú életek letörése mutatja, reményvesztett emberek szárnalmas vergődése, az elégedetlenség, a mindenütt feltörő idegesség, reménytelenesség beszél róla, hogy még mindig a halál hatalmában vagyunk.

A husvét pedig az életről beszél nekünk. A husvét arról beszél, hogy a halál létté vált. Életről beszél a holtta vált világnak. Beszél a feltámadásról és az életről s arról, hogy Isten nem a holtaknak, hanem az élőknek Istene. A husvét az élet predikációját hozza nekünk, azt az életét, mely diadalt aratott minden kishitűségen.

Vegyen azért e világ, vegyünk mi, ifjú nemzedék, ne

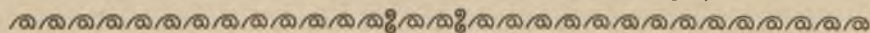

csak pillanatnyi ünnepi lelkesedést, hanem állandó örömet, bizodalmat, kedvet az élet bajai leküzdéséhez.

Az első husvétban a legsötétebb reménytelenség, a legkétségbeejtőbb letiprottság erősült bizó lelkesedéssé, világot meggyőző életkedvvé. Az első husvét a legkiáltóbb apologia az élet mellett, az életnek legnagyobb győzelme a halál felett.

A husvét ünnepe vigye oda a mi életünkhöz azt az életet, amelyik nem tűr kétségbeesést, a világ szenvedései, bajai által való letiporttatást, amelyik hatalmat vesz a legnagyobb megpróbáltatásokon is. A husvét örvendező hangulata, lelkes örömjongása szóljon a csüggedőknek, az életúntaknak felemelő erőt, kedvet az élethez, a cselekvésben tevékeny élethez.

A husvét életet, örömet, erőt, bizakodó tettekézséget, vidám élniakarást kell, hogy jelentsen mindnyájunknak!

A diák.

Nézd, kinek nevét szent sorskezek
Csillagbetűkből ragyogva írják;
Ki lelkében száz szép jövőt hordoz,
S babért fejére angyalok tesznek:
Ott ég felkelő napként a diák!

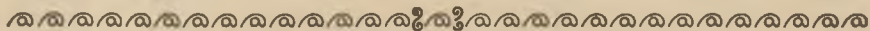
Lásd, kiért selymes függönye mögül
Gyúlnak lányszívben szerelmi szikrák,
Kivel álmában aranyhintón száll,
S nyomán a sár is dúsz kincsnek kívül:
Hódítóan ott jön ő, a diák!

Halld, kit jajongni sohse láttál,
Mert életét víg örömnnek hívják;
Csapong, szárnyal felhőkbe merengőn,
Mint selymes zászló ősz vár tornyánál:
Aki ott zengőn dalol — a diák!

Aki, ha kell, holnap indul útnak . . .
Holnap, ha hívnak harcosh trombiták;
Pár perc alatt csókszomjas ifjúból
Hőssé lesz ott, hol bősé ágyúk zúgnak;
Tudod, ki e félisten? a diák!

*S ne hidd, hogy csuda szellemlények ők,
Kik örökségül az eget bírják.
Mint téged, test és vér szülte őket,
Mégis halhatatlan reményt keltők,
Mert nevük egy szent szózat: a diák!!*

Győry Kálmán.

Haldoklás.

(Az Erdélyi Önképzőkör novella-pályázatán első díjat nyert mű.)

— Irtá: Péczely Ödön, VIII. o. t. —

Lassú, fáradt léptekkel ment végig a Rákóczy-úton egy kopott ruhába öltözött alak. Látszott rajta, hogy beteg. Intelligens arcán ott hordozta egy lassan pusztító, halálos betegség nyomait. Sápadt volt, szemei beesettek, tartása görnyedt s érdeklődés nélkül nézte a siető embereket. Körülötte lüktetett a város mindig rohanó, izgatott, élénk élete s ő úgy érezte néha, mintha egy sebes áradat sodorná magával az ő tehetetlen, gyenge, fásúlt testét. Szinte gépiesen tette meg szokott sétáját a Múzeum-körútig és vissza. Mindennap ugyanazok a kirakatok, ismerős cégtáblák, siető emberáradat. Lelkében valami határozatlan vágy vajudott, hogy kiszakítsa magát ebből a nyüzsgő életből és félrevonuljon valami csendes kis faluba, ahol majd nem zavarja az autótülkölés, villamoscsengő, motorkerékpár kattogásának, emberszónak zavaros, zúgó, összekeveredett hangja. Érzései lassan gondolatformát öltöttek s világosan látta már, hogy az ő megtört élete nem való ebbe a fiatalos energiát emésztő, túlhajszolt, törtető pesti életbe.

Mikor belépett szegényes, a nyugdíj nagyságával arányban lévő lakásába, felfogta felesége szánakozó pillantását s egy pillanatra megértette, hogy élete már nem egyéb lassú haldoklásnál, melynek végén kérelhetetlenül ott áll a közeli, bizonyos halál. Minden, minden erre figyelmeztette: a gyámködő gondoskodás, az orvosságos üvegek, a résztvevő, sajnálkozó kérdezősködések. De lelkében az életösztön harcot indított az ész ellen. A sir felé közeledő ember beteges élni-akarásával ragaszkodott az élethez. „Nem! Nem lehet! Még élni akarok!”: szakadtak fel lelkében réveteg gondolatok. „Hiszen még alig éltem! Harmincnégy évvel elpusztítani!“. . .

Egy gondolattól megkapatva felállt s a nagy falitükör elé lépett. Megdöbrent. Eddig észre sem vette, hogy egy roncs néz rá vissza. Szinte hihetetlennek látszott előtte, hogy ez a vékony, hulla-arcú, megtört tekintetű, fáradt tartású ember, ő. Szomorúan fordult el s épen szemébe ötlött fiatalkori fényképe: a büszke, öntudatos arc, ragyogó szemek, életvidám arckifejezés, deli termet Megint a tükör felé fordult, sóhajtva lehajtotta fejét s lassú léptekkel elindult a másik szobába, lefeküdni. Másnap a szokottnál is fáradtabban ébredt, sétálni sem ment. Karosszékekében üldögélt egész délelőtt s azon töp-

rengett, hogy mi módon adja elő új kívánságát. Ha nem lett volna vágya oly erős, ha a betegek makacs hitével nem hitt volna a falu gyógyító erejében, nem is mondta volna ki. Élénken emlékezett még arra a jelenetre, amikor betegsége kezdetén az orvos ugyanezt tanácsolta neki, de ő akkor semmi áron sem egyezett bele, nem akarta elhagyni kedves Budapestjét. Furcsának találta, hogy, amit oly hevesen ellenzett, azt most ő indítványozza. De azért rászánta magát. Mikor bejött felesége, szorongó érzéssel, akadozva, földre süttött szemekkel kezdett beszélni s mikor bevégezte, várta a szemrehányást előbbi ellenkezéséért s szinte csodálkozott, hogy felesége szó nélkül, örömmel beleegyezett az utazásba.

Gyerekes öröme telt az előkészületekben. Alig várta az utazás napját. Vágyott a falu után, mert hitte, érezte, hogy ott meg fog, meg kell gyógyulnia. A vonatban is csak ezt hallotta ki a kerekek kattozásából: „Nem fogok meghalni . . . Nem fogok meghalni . . .” Pesti otthonától való elválásakor nem érezte azt a keserű elfogódottságot, ami még olyankor is elfogja az embert, ha kellemetlen emlékü helytől válik meg. Ő nem gondolt másra, csak a gyógyulásra, mely egy fogalomná vált előtte a faluval. Amint nézte a vonat mellett elmaradó földet, elvonúltak előtte szép sorjában emlékei. Mint a vonat a földszávok mellett, úgy száguldott át a múlton. Látta magát kis gyermeknek, amint kipirúlt arccal játszik, szaladgál pajtásaival. Újra átélte édes-bús ifjúságát, gimnazista éveit s betegségtől elkomorúlt arcán mosoly vonaglott végig. Volt ebben a mosolyban egy kis lenézés, egy kis cinizmus, egy kis fájdalom: az jutott eszébe, hogy hányszor gondolt öngyilkosságra, ha valami nem egészen úgy történt, ahogy ő akarta, most pedig, mikor a halált oly közel érezte magához, mennyire megborzadt, mily szépnek találta egyszerre az életet, milyen melegnek a napsugarat, könnyűnek a munkát, illatosnak a virágos mezőt . . .

Majd elgondolta, hogy egyszer a vonat, — talán éppen ugyanaz, amely most viszi őt, — Pest felé száguldott egy tizennyolc éves ifjúval, aki reményekkel, hatalmas vágyakkal eltelve ment az egyetemre. Újra látta magát, amint az ajtónál állva nézte a közeledő Pestet s olyan érzések uralták akkor, mintha nagy, hatalmas volna, mintha övé volna az élet . . .

Éles fütty szakította meg a gondolat-láncot: a vonat megérkezett. Zöldelő fasorok közt vezetett be az út a faluba. Teli tüdővel szívta az üde falusi levegőt s nyugodtnak, megelégedettnek érezte magát. A csendes élet valóban megnyugtatólag hatott rá. Itt is választott egy mindennapos sétahelyet: a kis patak füzes partját. Sokáig üldögélt ott s nézte a csillogó, fodrozódó habokat. Ilyenkor nem gondolt semmire: jól érezte magát.

Igy folyt az élete pár hétig. De lassankint valami bizonytalan érzés kezdte nyugtalanítani. Eleinte maga sem tudta, hogy mi. Még mindig örült a falusi csöndnek, élvezte a madárdalt, a friss szénaillatot, a méla esti hangulatot, de azért valami hiányzott neki. Egyszer egy sétája alkalmával éles autótülkölés hasított bele a csendbe.

A bántó hangra valami kellemes borzongás bizsergett át szivén s amig láthatta, nézte, nézte a guruló, szürke gépet. Mikor már eltűnt szemei elől, behunyta szemmel hallgatta a távoli zörejt s kellemesen csapta meg orrát a visszamaradt benzinfüst. Amint körülvette a nagy város lehellete, egy pillanatig Pesten érezte magát. De csak egy pillanatig. Az illúzió csakhamar szertefoszlott, magára eszmélt s most már tudta, hogy mi volt az, aminek hiányát érezte. Magában többször is elmondta: „Üzent a város. Üzent nekem, a fiának, aki hűtlenül elhagytam.“

Látta már, hogy végleg odanőtt szívéhez Budapest s elhatározta, hogy mihelyt meggyógyul, rögtön visszatér oda. De még sem láthatta meg többé kedves városát. Egyre nehezebbnek érezte lábait s egy napon nem birt felkelni sem. Ettől kezdve ágyban maradt. Hiába volt a gondos ápolás, nemsokára eljött életének utolsó estéje. Öntudatlanul, szoborszerű, merev arccal feküdt az ágyon, a lámpa halványsárga fénnel vonta be: olyan volt, mint egy viaszbab. Egyszerre valami különös, élénk, misztikus kifejezés látszott arcán. Néha sebes, érthetetlenül hadart beszéd bugyogott fel ajkán.

Vajjon mit mondott a megmerevedni készülő szája?

Mi foglalkoztatta a porrá-válás előtt álló agyvelőt?

... Hallotta a lokomotív füttyét, a kis szoba vasúti kocsivá változott, ő az ajtónál állt ismét s nagynak, hatalmasnak érezte magát. A mozdony robogva hasította az éjszakai sötétséget, a távolban, mint apró csillag sorok fénylettek Budapest villanylámpái s mintha mindegyik jövődő életének egy-egy fénypontja lenne, biztatólag vibrált a fényük. Izgatott volt, elszédítette a száguldás gyönyöre: így fog átvágni az életen is ...

De közeledik a pályaudvar s nemsokára vége a kéjes rohanásnak ...

Hah, de mi ez?! A szikrázó vasparipa nem lassít, teljes sebességgel robog a Keleti előkapujának, áttöri s űrült gyorsasággal, siketítőn zakatolva rohan a palotáknak ...

Mikor eddig jutott a vízió, a beteg felült, vékony, csonlos karjait előre nyújtotta s ajkát ijedt, rekedt kiáltás hagyta el: „Vigyázz, Pest!“ Karjai lehanyatlottak, visszaesett párnájára. Arcáról eltűnt az előbbi kifejezés, csak kín látszott rajta. Teste még egyet-kettőt vonaglott, egy ideig zilálva hörgött. De egyszerre megszűnt a hörgés: meghalt.

Ott feküdt holtan a város fia. Az uccáról lassú ütemű népdal békéltető akkordjai szűrődtek be a sokat hányatott, zaklatott élet kimúlásánál. A feleség csukló zokogása képezte a kíséretet.

Legközelebb jutunk a Nagyhoz, ha nagyok vagyunk az alázatosságban.
Tagore.

A sárospataki Rákóczy-vár.

Csonkamagyarországnak Budavára után legnagyobb becsű történelmi műemléke. Hunfoglaló őseinkkel jött *Retel* kun vitéz építette. Tőle kapta nevét is: *Retel-Patak vára*. *I. Endre* király megerősítette. Itt született *II. Endre* király leánya: Magyarországi *Szent Erzsébet* 1207-ben. *Perényi Péter* tette hadilag elsőrangú erősséggé. A vár fénykorát *I. Rákóczy György* fejedelem és *Lorántfy Zsuzsánna* idejében éli. Mai nevét is innen kapta. *Lorántfy Zsuzsánna* a déli egyemeletes szárnyat építette hozzá. A hagyomány szerint innen menekült az ablakon keresztül kötélben leereszkedve *II. Rákóczi Ferenc*. 1664—71 között az ú. n. *Subrosa-szobában* tartották a *Wesselényi-féle összeesküvés* gyűléseit. 1711-ben, mint *Rákóczi birtok* a kincstárra szállt. Jelenleg *Windisch-*

Graetz Lajos herceg tulajdonában van. A vár nemcsak történelmi, hanem művészeti szempontból is kiváló fontosságú. Az öreg toronynak úgy belső berendezése, mint renaissance ízlés szerint készült díszítései a legművészibb emlékek közé emelik.

~~~~~

Rágalmaznak.

*Azt mondják, hogy loptam a dalt,
Pedig a szívemből fakadt.
Rágalmaznak, szidnak érte,
Pedig mindig könny kíséerte.*

*Nem jókedvből nyúltam lanthoz,
De a szívem űzött, hajszolt.
S akármit beszél a világ,
Dalolok, míg csak lesz virág.*

*Míg lesz szép lány, lesz szerelem,
Dalom mindig énekelem.
— S hogyha elhagy is az a lány,
Az a féltett fehér rózsza,
Én akkor is:
Síró nótát, fájó nótát,
Örök nótát írok Róla . . .*

Béky Zoltán.

Üzenet jött a pataki várba... (1906—1927.)

Lassan, hazafias bánattal.

Gulyás József.

H Bathó János.

1. Ü - ze - net jött a pa - ta - ki vár - ba: Ól - tőz - kőd - jék
 2. Ü - ze - net jött a pa - ta - ki vár - ba: A ko - por - sót
 3. Ü - ze - net jött a pa - ta - ki vár - ba: Nagy Rá - kó - ezi
 4. Ü - ze - net jött a pa - ta - ki vár - ba: Nagy Rá - kó - ezi

min - den ma - gyar gyász - ba! Már - vány ten - ger part - ján, Mesz - sze Ro - dos -
 e - gész or - szág vár - ja! Di - eső út - ján vé - gig Em - ber - ső - vény
 itt van a ha - zá - ba', Mit meg - jó - solt ré - gen, Most vá - lott va -
 most sincs a ha - zá - ba' Mit meg - jó - solt ré - gen, Most sem vált va -

tó - ba' Most te - szik a nagy Rá - kó - ezit E - züst ko - por - só - ba.
 áll - jon És az e - gész ma - gyar nem - zet Gyász - me - net - té vál - jon.
 ló - ra, Most te - szik a ho - ni föld - ben Ó - rök nyu - go - vó - ra.
 ló - ra, Jobb leit vón' ha ma - radt vol - na Mesz - sze Ro - dos - tó - ba'.

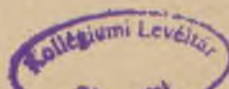
Széniori állás a sárospataki főiskolában.

Iskolatörténeti adatok. Közli: Benke Kálmán.

II. közlemény 1621—1708-ig.

A széniornak és a praebitornak büntetése.

A szénior, ha meggondolatlan merénylettel esküjét és hivatalos kötelességét elhanyagolja, munkakörében hűtelenül sáfarkodik, a törvényt makacsul megszegi, tettének nagysága és minősége szerint nyíltan meginttessék, megfeddessék, megdorgáltassék. Ha makacságában ezután is megmarad, hogy a baj tovább ne terjedjen és az egész nyáj meg ne fertőzzék, hivatalától fosztassék meg, vagy, ha a szükség úgy kívánná, az iskolai törvények előírása szerint perbe fogassék, törvényesen és érdemlegesen megbüntettessék. Ugyanezen véleményben kell lenni a hanyag és hűtelen praebitorokról. Ez, ha a széniornak, az ő társának felsőbbségét, a közélélmzés gondozását, az iskola érdekében szükséges szolgálatok és fáradozások közben hetykén és makacsul megtagadja, egy egész hónapra fosztassék meg az élmezéstől.

A Rákóczi törvénykönyv az itt felsorolt törvényeken kívül még két köteletségét említi meg a szénioroknak. A VIII. t.-c. szerint az iskolába felvett és osztályokban elhelyezett ifjaknak vagy a rektor, vagy a szénior jelöl ki lakást; a másik pedig a XXIII. t.-c.-ben foglalt, mely szerint a törvény legfőbb őre a rektor, „mégis a törvények egy példányát az iskola széniora tartsa kéznél, hogy az újonnan jötteknek olvasásra átadhassa és az iskolát helyesen kormányozhassa.“

Ezekben a törvényekben áll előttünk a szénior legrégebbi jog- és hatásköre. Ezek szerint elsősorban a ifjúság vagyonának kezelője, élelmezésének felügyelője, másodsorban pedig az ifjúság erkölcsi életének, fejlődésének és az iskolai törvényeknek őre. Hogy e törvények nem egyszerre állottak elő, hanem úttörőknek, régebb rendszabályoknak kellett előttük lenni, azt mutatja a törvénykönyv címlapja, mely szerint ez a könyv az „elődeinktől írott és most kibővített“ törvényeket tartalmazza. Tehát már a széniorról is kellett „elődeinktől írott“ törvénynek lenni. Az 1621 előtti időből egyetlen ilyent találunk: az 1618-i rendszabályokban. Ugyanis 1618 június 12—16. napjain a zempléni egyházmegye, amely ekkor a főiskolára a felügyeletet gyakorolta, Tiheméri Máté újhelyi lelkész és esperes elnöklete alatt Patakon összegyűlt és a rend fenntartására 8 rendszabályt hozott. Ezek közt találjuk a következőt is. „Ha a polgárság és a diákság között valami összeütközés van, a sértett polgár ne álljon bosszút, hanem a mesterek, vagy az iskola széniora által a helybeli lelkésznek tegyen jelentést.“¹ Ugyancsak e rendszabályok alatt találjuk az első eddig ismert szénior névaláírását is: Gönczi György az iskola széniora a „maga és az iskolai társaság nevében.“ Tehát a szénior már itt is az egész ifjúság képviselője. Ezek a Rákóczi törvényeket megelőző adatok a széniorra vonatkozólag, amelyek kétségtelenül a legrégebbiek, de a széniori állás vizsgálatánál kiindulási pontul mégis csak az 1621-i törvényekben foglaltakat kell vennünk.

A Kollégium I. Rákóczy György és Lorántfy Zsuzsánna pártfogása alatt élte aranykorát. I. Rákóczy Györgynek az volt a törekvése, hogy az iskolát a gyulafehérvári Bethlen-főiskola színvonalára emelje. Ezért nemcsak szellemi erejében segítette, hanem hatalmas anyagi segítséget is nyújtott az iskolának. A tanároknak meghatározott évi díjat juttatott, azonfelül a diákoknak is nagy adományokat adott. Ezek az adományok az ifjúságot illették s így természetes, hogy ezeket a szénior, mint az ifjúság feje és képviselője kezelte és viselt rájuk gondot. Így alakult ki lassanként a főiskolának a maga sajátos és érdekes kormányzati rendszere. A szénior lett lassanként az iskola minden vagyonának kezelője. Minden adomány nem az iskoláé, hanem az ifjúságé, az ifjúság vezére és megszemélyesítője pedig a szénior. Ez a rendszer a további időkben mindinkább fejlődött és erősödött, úgy, hogy később már nemcsak a pénzbeli adományokra ügyelt fel, hanem az ingatlanokra is s az azokból befolyó jövedelem felett szintén ő rendelkezett. Bevételeit a contrascriba ellenőrizte. (Ez

¹ Szinyei Gerzson főisk. tanár kéziratos fordításából.

sokkal későbbi eredetű hivatal, mint a szénioré s 1852-ben meg is szűnt. 1811-től a *contrascriba*, ha jól végezte dolgát, a következő esztendőre széniornak választatott.) Segédei voltak: az inasok gondnoka, az egyházi, a boráruló (vini praebitor), cipóosztó, (libi praebitor), pincér (cellista), magtárnok (frumentii praebitor), mindnyájan a diákok közül választva.² Ez a rendszabály egészen 1708-ig állott fenn. Hogy pedig az ifjúság mennyire ragaszkodott ehez a szokáshoz, mutatja az, hogy még Lorántfy Zsuzsánna idejében megkísérelték az ifjúság e vagyonának kezelését a tanárookra és más hozzáértőb-
bekre bízni, de az ifjúság e miatt fellázadt és valamennyien elhagyva a Kollégiumot, egy hegyre vonultak ki, úgy, hogy végre is vissza kellett adni az ifjúságnak és a széniornak féltett jogát, hogy ezentúl is maga kezelje minden vagyonát.³ Hogy hogyan élt az ifjúság ebben az időben, arról kevés adatunk van. Szombathi tudósít bizonyos diákzavargásról, amelyet a szénior tekintélye csillapított le. „Voltanak ugyan holmi aprólékos mótusok az scholában az 1640. esztendő tájban, de azok az széniornak és synódusnak authorítások által sedaltattanak és le tsendesítettének.“⁴ Itt tehát a szénior úgy áll előttünk, mint akinek a tekintélye és szava békét szerez a zavargó diákok között.

E közben a szénior hatásköre folyton szélesedik. Már nemcsak adományokra ügyel fel, hanem, mivel ingatlan vagyona is lett az ifjúságnak, arra is. Lorántfy Zsuzsánna még csak szaporítja azokat az adományokat és alapítványokat, melyeket férje az ifjúságnak adott. 12 darab hegyaljai szőlője, bormérése, mészárszéke, ardói telke van már az ifjúságnak a szénior kezelése alatt. Mindezekre ismét és ismét a szénior ügyel fel. Ő dolgoztatja a szőlőket, az ő felügyelete alatt karózzák azokat a felső tanfolyam első éves hallgatói (innen az akkori nevök: baltások). Ezeken az anyagi ügyeken kívül még egy fontos kötelessége volt a széniornak: a levéltár kezelése, amit hivatalos éve letelte után az iratokat számbavéve átadott utódjának.⁵ Hogy azonban a szénior gazdálkodását némelyek nem nézték jó szemmel, mutatja az, hogy az 1648-i törvényekben (melyekben a pataki iskola, mint Magyarország leghíresebb gimnáziuma, — *celeberrimum in Hungaria* említetik) a 4. pont arról szól, hogy a tanulók a közjövedelemből, mint a Nagyságos fejedelem adományából a kisebb épületeket gondozni és a tatarozásokat végezni tartoznak az iskola környékén, az 5. pont pedig kívánatosnak tartja, hogy az iskola jövedelmének kezelésére egy tisztartót kell választani, aki az iskolán kívüli minden kegyes adományokra hűségesen felügyel, a belső kezelés pedig a tanulók élelmezése miatt a széniorra bízott bizonyos pénzüsszegeből a széniornál és a praebitornál marad meg.⁶

² 1894—95. évi spataki főisk. értesítő 149. l.

³ Molnár Aladár: A közoktatás története Magyarországon a XVIII. században I. k. Budapest, 1881. 429. l.

⁴ Szombathi: A sárospataki Főiskola története. Ford. Gulyás József. Sárospatak, 1919. 254. l.

⁵ Szombathi i. m. 151. l.

⁶ Szinyei Gerzson fordítása.

Ez a törvény tehát kétfelé választja az iskola jövedelmét, külső és belső jövedelemre. Hogy azonban ez a rendelkezés nem valósúlhatott meg, annak oka az iskolára bekövetkezett szomorú időkben keresendő. Az iskolára ez a szomorú idő Lorántfy Zsuzsánnának és II. Rákóczy Györgynek 1660-ban bekövetkezett halálával kezdődött. A tanároknak a járandóságait, évi díjait II. Rákóczy György özvegye Báthory Zsófia megtagadta, úgy, hogy a tanárok fizetését és az ifjúság tulajdonát képező és a széniornál levő vagyomból kellett fedezni. Így került a *tanárok fizetése is a széniorn hatáskörébe* és ott maradt egész 1708 ig.

Hogy mit vesztett a kollégium a Rákóczyakban és Lorántfy Zsuzsánnában, az csak 1671-ben látszik meg igazában, amikor Báthory Zsófia fegyveres erővel elveszi a kollégiumot, az épületeket, minden ingatlant, kocsmát, szőlőt és az általa betelepített jezsuitáknak adja. A Rákóczyak iskolája, amely több, mint egy századon szolgálta már az egyházat és hazát, feloszlott. A kisebb diákok hazamentek szüleikhez, a nagyobbak pedig Pósa-házi János és Buzinkay Mihály tanárok, valamint Szekeresi István széniorn vezetése alatt magukkal víve a könyvtárnak és a nyomdának megmenthető részeit, Debrecenbe menekültek. A bujdosás korszaka volt ez a kollégium életében. Ebben a korszakban egy igen magasztos feladata van a széniornnak: nincs már vagyon, ingatlan, amire felügyeljen, de ott van a nagyobb feladat: összetartani a vendégiskolákban levő pataki diákokat, ébren tartani bennök a hitet és az ősi közösség tudatát. S a széniornok, amint később látjuk, ennek a feladatnak is megfelelnek. Szekeresi István az iskola utolsó széniorna Patakon, ő van a diákokkal Debrecenben is, majd, mikor Gyulafehérváron kapnak menedéket, ott is ő a pataki diákok összetartója. Hogy Gyulafehérváron hogy éltek a pataki diákok, arra nézve jellemző Apafi Mihálynak 1672-ben kiadott instructiója, mely szerint „az pataki scholai törvények, amennyire ez hazához alkalmazhatók, az collegiumban nagy szorgalmatossággal és szorosán observáltassanak.”⁷ Ez az adat tehát világosan mutatja, hogy a patakiak magukkal vitték törvényeiket s ott is aszerint éltek. Széniornraikat is rendesen választották. Nevüket is megtartották sáros-patak—gyulafehérvári iskolának, sőt mikor innen Marosvásárhelyre kellett menekülniök, ott is megőrizték nevöket és saját széniornjaik és törvényeik alatt éltek. 1681-ben híre jön Thököli felkelésének s a Gyulafehérváron tartózkodó pataki diákok szívében felébred a remény, hogy visszatérhetnek bodrogszabai hazájukba. Még ebben és a következő évben a diákok egy része vissza is tér a kollégiumba. Ismét a széniorn az, aki visszavezeti őket Gyulafehérvárról Patakra. Sallai Pál a neve. Míg a diákok egy része még Fehérváron marad a két tanár vezetésével, azalatt a hazatért diákok, élükön a széniornnal megkezdik második honalapításukat. Csodálatos idő volt ez a kollégium életében. Amilyen gyászos és szomorú, épen olyan nagyszerű példáit mutatja az önfeláldozásnak, az új építésnek. Az 1682—86-ig terjedő korszakot

⁷ A marosvásárhelyi ev. ref. régi iskola ismertetése. 1884. 8. l.

a széniorok korszakának lehetne nevezni. *Egyetlen tanár nélkül, a széniorok tartják össze a kollégium diákságát.* Ők tanítanak s ők élelmezik a kisdiakokat, mint testvéreiket. Az önzetlen munkának odaadó hősei voltak ezek a széniorok: *Sallai Pál, Mester György, Kassai Tamás, Paraszniai István, Kétyi György, Tsehi Sámuel és Rätzkövi János* (1681—86-ig).⁸ Megérdemlik, hogy minden pataki diák tudja a nevüket. Lehetett az iskola tehát tanár nélkül, de nem állhatott fenn egy évig sem szénior nélkül. 1686-ban tanárt választanak Csécsy János személyében. Szükség is volt már rá, mert alig telt el egy esztendő, ismét bujdosni kellett a kollégiumnak. Ismét vándorbotot vettek a kezükbe a pataki diákok s Csécsy János vezetése alatt Göncön telepedtek meg, ahol csaknem nyolc évig békében éltek és tanultak. Ezalatt 6 széniora volt a kollégiumnak.⁹ Ámde a jezsuiták itt sem hagyták békén őket s a földesúri jogokat megszerezve, innen is elűzték a sokat üldözött pataki diákokat. És a sokat szenvedett diákság fájdalomnál csak a hite nagyobb. Útra kelnek Göncről is Kassa felé s útközben felcsendül ajkukról a 42. és 84. zsoltár: „Tehozzád én Istenem, szomjúhozik én lelkem.“ Kassán maguknak építenek hajlékot, ahol 1703-ig élnek. Ezalatt az idő alatt 8 szénior tartja össze a diákságot. Hogy régi szervezetét az iskola mindvégig megtartotta, mutatja az a kis adat is, hogy Göncön létökor özv. Istvánfy Mátyásné 1672. febr. 9-iki levelével „mézesmáli szőlőjét adja az oskolabeli azon becületes deák ifjúságnak, mely elűzetteve is a pataki deákság nevét megtartotta.“¹⁰

Ezalatt Patakon fordulat áll be a politikai helyzetben. 1703 szept. 11-én Orosz Pál, II. Rákóczi Ferenc vezére tábort üt, összehívja a városi tanácsot és a ref. lelkésznek meghagyja, hogy az istentiszteletet ezentúl Patakon végezze. Ez alkalommal is gyönyörű példája áll előttünk a pataki diák iskolához való hűségének. Épen arról tanácskoznak, hogy hol tartsák a ref. istentiszteletet, hiszen a reformátusok minden épülete el van foglalva, amikor előáll az iskolának egy volt széniora,¹¹ most pedig becületes öreg diákja, Gönyüi András s egyszerű szavakkal előadja, hogy ha nincs hely, hát állítsák helyre a kollégiumot. Ő átveszi és vállalja minden dolgát a helyreállításnak. Másnap csakugyan át is adják neki a kollégiumot. Ő képviseli benne a tanárt és tanulót egyedül. Egy volt szénior, akinek a hite magára vállalja az egész kollégium helyreállítását. Hozzáfog az épületek rendbeszedéséhez, a kollégiumba telepített ruthéneket, tótokat kiűzi onnan s a környékre elbujdosott diákokat összehívja.¹² Ismét szénior állítja helyre tehát a kollégiumot és tartja benne az életet. Maga tanítja a diákokat, közben hazahívja a még Kassán levőket. Kassáról is a szénior, Tornallyai György vezetése alatt jönnek haza. Számuk folyton nő, úgy, hogy már Csécsyt is hívják vissza Patakra.

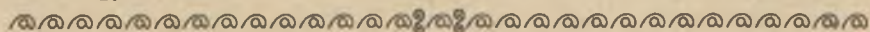
^{8, 9} Szombathi: A sárospataki ref. kollégiumnak rövid története 57. l.

¹⁰ Molnár i. m. 429. l.

¹¹ 1700-ban Gyulafehérváron. Lásd: Kónc József: A marosvásárhelyi koll. tört. 176 l.

¹² Molnár i. m. 435—36. l.

Csécsey visszajövetelével a kollégiumban ismét megkezdődik az élet. A diákok tanúlnak, a szénior gazdálkodik a visszakapott szőlőben s így megy az élet egész 1708-ig, amikor meghal Csécsey János és amikor a széniori állás történetében fordulópontot hoz létre az 1708-i pataki gyűlés. (Folyt. köv.)

Piros tintával . . .

Senex.

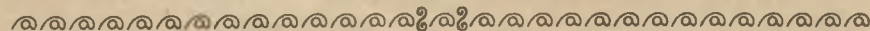
A minap négy fasisztát láttam. Mogyoró- és fagyal-vesszőkből összekötött nyaláb (fascis) volt egy madzaggal a vállukra akasztva, úgy vitték, mint a puskát. Pipáztak, hegyes bajúszok volt, egysorban mentek, mind a négyen egyszerre léptek katonásan. Az első igazi magyar fasiszták, akiket láttam.

*

Mi az, ki az, ami az embert németté, angollá, magyarrá teszi: a születés, a föld, levegő, víz, kormányforma, nevelés, család — Isten? Ki az, mi az, ami *jobb* magyarrá tesz: a születés, a föld, levegő, víz, kormányforma, család — Isten?

*

Micsoda destruktív pl. ez a közmondás: „Jobb ma egy veréb, mint holnap egy tűzok.” Az emberek nyíltan, vagy elhallgatva ezzel indokolják egy csomó anyagias, önző, alacsony tettüket, választásukat. Ki ismeri a tűzokot, ki evett belőle? Alig valaki. Ezért könnyű az indokolás és választás. Ha legalább ez a formája lenne: jobb ma egy veréb, mint holnap egy — csirke, az emberek könnyebben lemondának arról, hogy ma szunyogot, „bogarat” nyeljenek, mikor a kitarítás, akaraterő holnap hízott ludat is hozhat.

Ibolya.

Kis ibolya . . . kék színű virág . . .
Egy csokorban, egy egész világ.

Hogyha látlak, szívem feldobog . . .
. . . A szívemet, titkon meglopod.

Emlék vagy és rózsaszínű múlt,
Amely észrevétlenül lehűlt . . .

Szerénységnek titka vagy nekem,
Eltitkolt és rejtett szerelem.

Tavaszi jöttén úgy elnézlek én,
Kis csokorban éledő remény.

Radványi Sándor.

Fekete Emil

Jött egy napsugaras szeptemberi délután mosolyogva, ifjan és pár nap alatt megnyerte mindnyájunk lelkét.

... És elment egy borús, tavaszi napon, hogy soha többet ne jöjjön vissza.

Elvitte magával szüleinek egyetlen reménységét; elvitt egy őrállót a magyar táborűzek mellől és elvitt egy munkást az aratás nagyszerű munkájából.

Elment ifjan, megtört szívvel. Fiatal, virágzó fa, amelyet derékban tör ketté az életvihar. Kiáltására: Éli! Éli! Lammá Sabaktáni! — sehonnan sem kapott erősítést.

Szerető szívű cserkésztestvérek gondolnak rád, akikkel nem fogsz immár kint táborozni a magyar határon.

Bocskay-bajtársak némán emelik sapkájukhoz kezüket emlékedre.

Theológustársaid halk imát mondanak érted . . .

Egy életút véget ért. A végén ott van a magyar cserkészek útjele: ☉ = Hazamentem.

Hisszük!

Szabó Lajos.

~~~~~

Parasznyai Paróchia.

Úgy állsz itt, mint egy halni kész álom,
Úgy állsz, mint egy ibolyahalom,
Úgy állsz itt némán az esti csendben,
Mint halk űtembe szökkenő dalom.

S ... de régen száll már ... lomha gomolyban
Feletted, a százcú rém idő,
Párás szemedből ezüst kincs áradt
S meglelte gyöngyét nálad a hívő.

Annyi vész járta falud határát,
Lángostorával verte az üszök,
Felsírt a zsoldár szived tört ajkán,
Biborfényt ontott a sáros kűszöb.

Most! . . . itt ülök én s . . . ódon csöndedben
Zúgó akkordba szökken a dalom . . .
Úgy állsz az éjben kedves kis paplak,
Mint égi fényű ibolyahalom.

Császár József.

Cserkészmunka.

Cserkészleánynap.

Kedves s felejthetetlen keretek között folyt le a 61. sz. Lorántfy Zsuzsánna cserkészleánycsapat fogadalmi napja s tábornyitó ünnepélye március 20-ikán.

Délelőtti istentisztelet után katonás rendben vonultak fel a cserkészruhás — barnásszürke blúz, kék szoknya — lányok a Főiskola imatermébe, ahol fél 12 órakor a felemelő ünnepély kezdetét vette. Szívesen láttuk ott a tanári kar s a szülők mellett a városi közönségnek számos nő és férfi tagját.

A Himnusz éneklése után a családvezetők jelentése következett, majd *Maller Irén* cserkészleányujonc kérte a 19 ujonc számára a fogadalom engedélyezését. Erre *Zombory Margit* vezető beszélt kedves közvetlenséggel az ujoncokhoz. Hangsúlyozta, hogy a leánycserkészet nem divatos kezdeményezés, nem kísérletezés, mert hiszen a régi nagyasszonyoktól akar tanulni szeretelet, hűséget, szorgalmat, háziaságot, hazafiságot. *A cserkészleányok a magyar történelem nagy magyar honleányainak akarnak hűséges követői lenni.* A cserkésztorvények felolvasása után *Szabó Irén* vezetőhelyettes imádkozott, bensőséges szavakban kérve Isten áldását a mozgalomra. Erre következett az ünnepélyes fogadalomtétel. Utána *Lindenmeyer Antónia* országos elnöknő, aki az ujoncokat felavatta, üdvözölte a cserkészleányokat s hozta számukra 5000 cserkészleány szerető köszöntését. Buzdította őket a munka vidám végzésére s kötötte szívükre útravalóul a cserkészleányok jelszavát: Mindent a hazáért, semmit magunkért! Majd *Madarász Vilma* főtktár jelentette a budapesti 1. sz. Lorántfy Zsuzsánna cserkészleánycsapat szíves üdvözlését. *Csontos József* közigazgató a főiskola nevében üdvözölte a cserkészleányokat. Figyelmeztette őket szent kötelességükre a jellemképzésben, vallásos és hazafias nevelésben, amelyekben a nő többet tehet, mint a férfi s biztosította őket az iskola legmesszebbmenő jóindulatáról. *Szabó Zoltán* cserkésztiszt a fiúcserkészek üdvözlését hozta s kívánt áldást a fiú- és leánycserkészek közös és szent munkájára. A fogadalomtételt a Szózat éneklése fejezte be.

Este 8 órakor pontosan kezdődött a cserkészleányok bemutatkozó estélye. Nívós s gazdag műsorú estély volt ez s ha néhol volt is fogyatékosága, elfedezte az a kedves gondolat, hogy cserkészleányok rendezték, ami bizonyos bájt kölcsönzött az estének.

A Himnusz eléneklése után *Lindenmeyer Antónia* országos elnöknő beszéde következett. Hangsúlyozta, hogy a cserkészet azáltal, hogy az ifjúságnak mind tettvágyát, mind képzeletét foglalkoztatja, elsőrendű nemzetmentő s újjáteremtő tényezőnek bizonyult. Közelebbről a leánycserkészetre vonatkozólag megállapítja, hogy ennek célja: *nőiesebb nőket* nevelni, akik igazi őrei legyenek a családi tűzhelynek. *Mi nem akarjuk a leányokat az otthontól elszakítani,* — jelentette ki, — *hanem épen az otthon számára akarjuk őket nevelni!* Ezután

Maller Irén családvezető s *Horkay Barna* VIII. g. tanuló táncolták a Toborzót magyar tűzzel, csinosan. Majd *Borsányi Etelka* cserkészleány szavalta a Hiszekegyet honleányhoz illő lelkesültséggel. *Kánya Sarolta* cserkészleány zongorán játszotta a „Magyar ábránd“-ot szép sikerrel, amely után *Padrah Ilona* cserkészleány táncolt kecses mozdulatokkal fátyoltáncot. Ezután *Szabó Irén* vezetőhelyettes „Tábortűzek lángja“ c. cserkészszíndarabját hozták színre a cserkészleányok. A részleteiben jó s sok derűs jelenetet jelenítő színdarabban jók voltak: Zombory Margit vezető szerepében, Sörössy Ilona egy életúnt s a cserkészést által életet nyert leány szerepében s Zelles Ilona egy modern leány szerepében. Általában az összes szereplők megállták helyüket. Majd a Cserkészleányinduló énekelték két szólamra a cserkészleányok s a Szózat zárta a bemutatkozó estét, amely — a városi közönséget illesse érte dicséret — anyagiakban is szépen sikerült. A tiszta jövődelmet különböző beruházásokra fogja fordítani a cserkészleány-csapat. Az elért szép eredményekért illesse elismerés a vezetőket.

— mn.

A Hegyaljai Erő cserkészek munkája.

A 134. sz. Hegyaljai Erő cserkészcsapat a tavasz beálltával megkezdte a jamboree gyakorlatokat. Minden nap 6—¹/₂7-ig torna-gyakorlatot tart a csapat, amelyen a testi erő és ügyesség fejlesztése a főcél. Az utóbbi idők jó munkái közé számíthatjuk, hogy a csapat felkutatta és rendbeszedte a régen elhalt pataki diákok sírjait a temetőben; ezzel is kifejezésre akarja juttatni azt, hogy az új magyar ifjúság nem feledkezik meg a régiről, azokról sem, akiknek nincsen senki hozzátartozójuk, hanem emléket kegyeletesen ápolja. Csapatgyűlésein az utóbbi időkben *Novák Sándor* és *Elekes Imre* gimn. tanárok jelentek meg és beszéltek a fiúkhöz. Március hó folyamán meglátogatta a csapatot *Faragó Ede* országos vezetőtisz. Ápr. 2-án este kedves és felejthetetlen estét rendezett a csapat a főiskola tanárai, a cserkészszülők és a városi közönség részére, amelyen beszámolt múlt esztendei életéről és a Nemzeti Nagytáborban eltöltött idejéről. Ezen az ünnepélyen a cserkészinduló eléneklése után *Szabó Zoltán*, h. theol. tanár, cserkésziszt mondott megnyitó beszédet, majd a „Matura“ c. cserkészdarabot adták elő a csapat tagjai. Mi a magunk részéről a legnagyobb elismeréssel tartozunk a csapatnak már azért is, hogy olyan darabokat választott ki előadásra, amelyek a mai magyar diák legelevenebb kérdéseit jelenítik meg és mutatják meg a megoldásukat. Tehát már maga a tárgy megérdemelte a figyelmet, amit csak fokozott *Szabó Irénke* vezetőhelyettes, valamint *Képes Géza*, *Harsányi László*, *Egressy Lajos* és a többi cserkészek kifogástalan előadása *Fidler István* szavalta tiszta kellemes hangon *Ölvedy Lászlónak* Fogadalomtétel c. versét, ami után *Benke Kálmán* csapatiszt olvasta fel év- és táborzáró jelentését, számot adva arról, hogy mit munkálkodott a csapat a múlt évben és milyen eredményt ért el a Nemzeti Nagytáborban. A Nagytábor képét és leírását (amit dec. 1-én a csapat filmen mutatott be) egy cserkész naplója szerint ele-

venítte meg. Csathó József öregcserkész játszott zongorán általános köztetszés mellett, majd Képes Géza őrsvezető szavalt igazi cserkészlélekkel Sik Sándor: Megyeri hitvallás c. költeményét. Ismét egy cserkészszindarabot adtak elő a cserkészek, a Bakony haramiája c. vígjátokot, kedvesen mulatságossá téve benne két kis cserkész féltékenységét. A részleteiben és egészében is kedves és szórakoztató, amellet elmélyítő estét a Szózat eléneklése fejezte be.

A csapat nagy buzgalommal és ifjúi erejével dolgozik már most a leendő nyári tábor előkészítésén, amit Patak környékén szeretnének felállítani. A csapat vezetőségét ez évi tábor előkészítésében az a szempont vezeti, hogy minden legszegényebb cserkésze is résztvehessen a táborban, azért alkalmas és közeli legyen. Az ápr. 9—13-ig tartandó őrsvezetői táborban egy őrsvezető vesz részt a csapatból. Érdeklődéssel nézzük munkájukat, sok tettükre már most is büszkék vagyunk, jövő munkájuktól nagy dolgokat várunk. —*t.*

~~~~~

Diákadomák.

A „Bocskay“-bajtársak felavatására eljött réhány miskolci s budapesti „Verbőczy“-bajtárs is. Ezek hozták el *Hlinka* Andrásnak, a Felvidék tót vezérének végrendeletét, aki köztudomás szerint annyira szerette a magyarokat, hogy ellenük szított lázadásból kifolyólag börtönre ítéltetett s most is szereti őket mindig, amikor a csehek ellen felhasználhatók az ő céljainak érdekében. Rózsahegy pap különben s végrendelete hangzik ekképen :

Talpig feketébe, iharfa tövébe,
Temessetek engem magyar temetőbe.

Fejem alá föllyül, a fekete földből
Rakjatok párnákat a bácskai rögből.

Alá-fele lábtul a föld aranyából
Rakassatok zsámolyt híres Baranyából.

S ne nyíló virágot, vagy akármilyen lombot,
Tegyetek szívemre szeredai hantot.

Két öklömbe papok, ne Krisztust rakjatok,
Tátrai hegységből két követ adjatok.

Ha jó az ítélet, ha fejem feléled,
Bácskai föld fájjon, a bácskai élet.

Szemem villanása, első pillantása,
Lábamnál Baranya drága földjét lássa.

Vérem lobbanása, forró forranása,
Székelyföldért zúgjon szívem dobbanása.

Ökleim, a szittyák, mint Dávid-parittyák
Tátra mennyköveit fejökre hajítják.

Hogy nyögjék a holtat, akit megraboltak,
Akik Magyarország megölői voltak!

*

Egyik professzorunknak megvan az a jó szokása, hogy évenként egyszer tea-estély keretében az összes teológusokat vendégül látja 15--16-os csoportokban. A sorrend megállapítása a szénior korlátlan joga. Most utóbb is köröztette a meghívottak névsorát egy gólyával, hogy mindenki tudomást vegyen róla. A másodév egyik nagyon jóhiszemű tagja bizalmatlanul nézte az ivet s mikor hallotta, hogy miről van szó, ijedten szabadkozott:

-- Kérlek, én nem mehetek, mert már így is *sok adósságom van ünneputánra!*

*

A harmadéven van néhány ember, akiket privát kosztra bizonyára nem fogadnának azon csekély okból, hogy roppant nagyvehetők. Egyikük poétahírben áll, állítólag már március 15-iki ódája is került papírkosárba. Ami az első asztalnál a konviktusban megmarad, ő szokta mindig elfogyasztani. Teljesítménye utólérhetetlen. Étvágyára jellemző jelmondata, amit — legalább ő azt mondja — mendurja írt asztalára a legkifogástalanabb helyesírással:

jóvóna megenni az egész világot.

~~~~~

Húsvéti vers.

Itt a húsvét, eljött újra,
Szíveinket beragyogja
És hirdeti nekünk — élünk,
A haláltól mi nem féltünk,
Mert a halál legyőzetett,
Az örökélet biztos lett.

Dicsőség Úr Jézus néked,
Hogy élsz, amint megígérted.
Szívünk vigsággal töltötted,
S halálból lett örök élted.
A magyarnak Te adj erőt,
Te bátorítsd a csüggedőt.

Irta: Zsiros László, II. g. t.

Egyleti élet.

A Theológus Egyletben Szakall János III. é. th. „Néhány gondolat a szociálizmusról“ címmel, Hörcsik Lajos IV. é. th. „Pál apostol és a történeti Krisztus“ c.-mel, Szabó Irénke III. é. th. pedig Rabin-dranath Tagore-ról tartott értékes és sikerült felolvasást.

A „Bocskay Bajtárs-Egyesület“ -ben igazi bajtársi szellemben folyik a munka. A szellemi munka tűzhelyei a törzstáborozások. Ott a bajtársak felolvasásokkal, szavatokkal és zeneszámokkal emelik a törzstáborozás nivóját. A legközelebbi törzstáborozáson felolvasott Perjéssy László nádorbajtárs „Ady Endre magyarsága“ címen és Hörcsik Lajos főlövész-mester-bajtárs szavalt. Következő problémák a vallás s a közgazdaság teréről vannak kitűzve. A bajtársak fizikai kiképzése a lövészgyakorlatokon történik. Különösen egészségesek a reggelenkint tartott menetelési és csuklógyakorlatok. A munka irányítását Cseppi Béla főhadnagy úr vette kezébe, aki az 1927 márc. 26-án tartott lövészgyakorlaton megjelent és gyakorlati utasításokat adott a gyakorlati kiképzésre vonatkozólag. A „Bajtársi-Egyesület“ egy új munkaterénium, ahol acélozódik az izmok, formálódik a jellem és az akarat, öntudatosan és programszerűen arra a súlyos és felelősségteljes munkára, amelynek egyszer már meg kell indulni ennek a szétszaggatott nemzetnek a megmentésére és újjáépítésére.

Az „Akadémiai Ifj. Olvasóegylet“ a maga körén belül, szorgalmas munkát folytat. A naponként és havonként megjelenő, legjobb és legértelmesebb napilapok és folyóiratok gondoskodnak arról, hogy az ifjúság mindennapi szellemi szükséglete ki legyen elégítve. Könyvtárára, mely az egyesületnek legnagyobb értékét képviseli, az ifjúság nagyon sokat áldoz. De meg is van az eredménye, mert egymásután olvashatja a modern irodalom legjobb termékeit. Az első félévben 3,000.000 K-ig rendelt könyveket a legjobb, legnevesebb és legértelmesebb íróktól. A második félévben a könyvek beszerzésére fordított összeg már is meghaladja a két és fél milliót.

Az Erdélyi Önképzőkör tagjainak buzgalma az utolsó gyűléseken sem lankadt el. A bírálóbizottságok lelkiismeretes munkáról tanúskodó kritikái fénypontjai voltak az utolsó üléseknek. Ez üléseken hangzottak el a bírálatok a humoreszk, a klasszikus műfordítás, a német műfordítás, a vers, a számtan és a fizika pályatételekre beérkezett pályaművekről. Pályadíjat nyertek: Horkay Barna humoreszk-pályamunkájával, Képes Géza és Nagy Barna klasszikus és német műfordításaikkal, Képes Géza és Péczely Ödön vers-pályázataikkal. Policsek László számtan és Egressy Lajos fizika pályamunkájukkal. A felmutatott eredmények fejlődésre alkalmas tehetségekről tettek tanúbizonyoságot. Excelsior! Előre!

Hirek.

Munkatársainknak, olvasóinknak kellemes húsvéti ünnepeket kívánunk.

Öfóméltósága *Horthy* Miklós kormányzó úr a kabinetiroda útján köszöntötte a „Bocskay” Bajtársi-Egyesületet.

Haláleset. *Fekete* Emil theológustársunk, ki félévkor távozott el közülünk, március 30 án váratlanul elhalt. Temetése folyó hó 1-én volt Szekszárdon. Tragikus véget ért ifjú testvérünk Isten veled!

Esküvő. *Kovács* Béla főiskolai ének- és zenetanár márc. 26-án esküdött örök hűséget *Simon* Erzsébetnek Pusztatenyőn. Az esketést *Szabó* Zoltán h. theol. tanár végezte. Szeretettel gratulálunk!

Tanulmányút. Folyó hó 9-én másfél hónapi tanulmányútra megy *Marton* János theol. tanár *Görögországba*, hogy a helyszínen tanulmányozza az őskeresztyén egyház emlékeit, valamint hogy az ógörög nyelvi és irodalmi ismereteit gyarapítsa.

A M. Paedagógiai Társaság márc. 19-iki közgyűlése *dr. Rácz* Lajos theol. igazgatót rendes tagjává választotta meg. — *Dr. Rácz* Lajos folyó hó 3-án a szegedi egyház *Lorántfy Zsuzsanna* egyesületének szeretetvendégségén felolvasást tartott.

Iskolalátogatások. Március 28—31-ig látogatta meg a főgimnáziumot *Domy* László, a miskolci leánygimnázium igazgatója, mint az egyházkerület kiküldötte. Az osztályokat végig látogatta s az

eredménnyel meg volt elégedve. — Folyó hó 5-től *Elekes* Imre főgimnáziumi tanár fog látogatást tenni a miskolci leánygimnáziumban, mint az egyházkerület kiküldötte.

Lelekészválasztás. A *sajóvámosi* gyülekezet lelkészévé *Várady* József s. lelkészt választotta meg. Az Isten adjon erőt munkájának végzésére!

A Soli Deo Gloria diákszövetség folyó hó 10—12-én tartja Budapesten a járvány miatt elmaradt téli gyűlés helyett konferenciáját. Főiskolánkból többen fognak résztvenni rajta, úgy a theol., mint a gimnázista ifjúság közül.

Találkozási felhívás. *Kazinczy* Gábor és *Harsányi* Gusztáv debreceni nyug. kuriai bírók felkérlik azokat, akik az 1877. évben végezték a pataki főiskolában a theológia és a jogakadémia utolsó évét, hogy *június* hónapban rendezendő 50 éves találkozó előkészítése céljából írják meg címüket az alábbi címre: *Harsányi* Gusztáv Debrecen, Péterfia-utca 77. szám.

A legáció izgalmai már lázban tartják az ifjúságot. Első diák *Király* Zoltán IV. é. hh. lett. Az elekción folyó hó 8-án délután lesz.

A húsvéti vakáció folyó hó 8-án délben kezdődik s 24-ikén estig tart.

Helyreigazítás. Múlt havi szá- munknak „A „Bocskay“ *Bajtárs- Egyesület felavatása*“ c. cikkéből kimaradt, hogy „a leventéket Béky Zoltán vezér avatta fel.“

Pályázati felhívás. A „Zemplén- vármegyei Kazinczy Kör“ pályá- zatot hirdet az alábbi kérdésekre. 1. *Zempléni Árpád költészete, kü- lönös tekintettel a magyar turá- nizmusra.* Díja 80 P. 2. Szava- lásra alkalmas *irredenta költemény.* Díja 40 P. 3. *Novella Zemplén vm. történetéből vett tárgyról* (monda, hagyomány, iskolatör- téneti esemény). Díja 40 P. Pálya- munkák jelígesen zárt névjeggyel *Emödy László Sátoraljújhely, Kazinczy-u. 64.* címre adandók be folyó évi május 31-ig.

Felülfizetések. A március 15-iki táncmulatságon felülfizettek: Jámbor Sándor 10 P, Schultz Aurél 5 P, Pédery Bertalanné, ifj. Szepessy István 4—4 P, Kókai Kun Dániel 2 P, Zelles Lajos, Erdélyi Zoltán 1—1 P, dr. Izsó Bertalan jegymegváltás címén 2 P. Köszö- nettel nyugtázza az Ifjúsági Egylet. Az ünnepély és táncmulatság tiszta jövedelme 300 P volt.

Előfizetéseiket beküldték: On- czay Márta Abaujszántó 8 P, dr. Szabó Imre Budapest 5 P, Gal- góczy Barna Nyiregyháza, dr. Szabó Sándor Budapest, Kleinik Julia Dombrád, Rick Éva Rákos- palota 4—4 P, Szendrey István, Kecskeméthy Lajos Tiszakürt, Hazai Béla Sárospatak 2—2 P, Makó Dezső Cigánd 1·40 P.

Szerkesztői üzenetek.

Kéziratok a szerkesztőség címére küldendők. Kéziratokat nem őrzünk meg és nem adunk vissza.

K. Glasgow. Szeretettel üdvözlünk s kívánunk áldásos húsvéti ünnepeket.
R. S. Kótaj. Lassanként hozni fogjuk. Szíves üdvözlettel.

„Féljétek és dicsőítsétek az Istent!“

Jel. 14., 1.

Kiadja: a főiskolai Ifjúsági Egylet.

Kiadóhivatali főnök: Főző László IV. é. hh.

40 év óta áll fenn
id. Szepessy István
sütődéje.

Sárospatak legrégebb, legkedveltebb péküzlete.

Minden nap friss
péksütemények,
fehér és barna kenyerek.

Csicsery József
cserépkályhaüzeme
Sárospatak

mely Zemplénum megyében
a legrégebb és legnagyobb.
∴ Alapított 1802-ben ∴

Készít a sárospataki legfinomabb tűzálló kaolinból a legújabb modern stílusban és kivitelben mindenféle színben és nagyságban cserépkályhákat, kandallókat és takaréklúzhelyeket. - Továbbá ócska kályhajavítások, átrakások vidéken is gyorsan és pontosan eszközöltenek

Kályhaimért 10 évi jótállást vállalok
Olcsó árak! Előzékeny kiszolgálás!

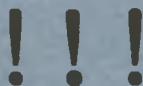
A m. kir. Koronaország szállítója!

Cím:

Csicsery József, kályhás
Sárospatak

Kitüntetve Budapesten 1920 ban.

Koncz Ferenc
angol és francia cipész
Sárospatak,
(a református templomközben)

Megrendelésre készít elsőrendű férfi és női cipőket, csizmákat. varrott és szegezett talppal a leg egyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig, melyekből állandó raktára is van. csakis elsőrendű anyagból. szolid árak mellett. Javítások gyorsan és gondosan eszközöltenek.

Ifj. Szepessy István

CUKRÁSZDÁJA
SÁROSPATAK,
(a ref. főiskola mellett).

Vállal: lakodalmi-, alkalmi torta és egyéb cukrászsüteményeket.

Vidéki rendelések posta útján rendelve is a legpontosabban eszközöltenek.

•
Rádió állomás.

•
Vidékiek találkozóhelye!

Legszebb ajándéktárgyak nagy választékban!

Joggal mondja az angol:

„Time Is Money“

(Az idő pénz)

FONTOS Önnek, hogy
tudja a pontos
időt?

Keressen fel még ma és **kérje az „én” órámat**
3 hónapi próbaidőre. Meg fog győződni arról, hogy lehet olcsón és mégis
megbízhatóan pontos órája.

Órák, mindennemű ékszerek, dísz tárgyak, valódi
ezüst evőkészletek kedvező részlet-
fizetési feltételek mellett kaphatók

Spitz Pál

órák és ékszerész, Sárospatak.

Vidékre **választékok** készséggel küldök!!
Varrógépek és kerékpárok gyári raktára!

Fodrász-

és borbélymunkák

Sárospatak,
a Patikaközzel szemben.

legpontosabban eszközöletnek

Dobozy István

*a diákság felkarolt borbély és fodrász-
mesterének modern műtermében.*

Czeisler Izidor
divatáruháza
Sárospatak

Állandó raktár: férfi-, női- és gyermek-
harisnyák, zoknik, sapka, kalap, ernyők,
katonai cikkek, csipkék, rövid-, és kö-
töttárúk, illatszerek, pipere, férfi- és női
fehérneműk.

Neumann Mór

Állandó raktár:

férfi-, női- és gyermekharisnyák,
zoknik, sapka, kalap, ernyők,
csipkék, rövid- és kötöttárúk,

illatszerek, pipere,
férfi és női fehérneműk.

Nyomatott a ref. főiskola könyvnyomdájában Sárospatakon.